

اُمّ اثنی عشر

تالیف

شمس الدین محمد بن طولون

برگردان

عصمت نوعی هوتکانی

www.ketab.ir

سرشناسه	ابن سبويه، محمد بن علي، ۸۸۸-۹۵۲ ق.
عنوان قراردادی	الائمة الاثنا عشر فارسی
عنوان و نام پدیدآور	المة اثنتی عشرتالیف محمد بن سبویه، ترجمه عصمت نوعی هوتکائی
مشخصات نشر	مشهد انتشارات مرتدیر، ۱۳۹۵
مشخصات ظاهری	۷۷ ص.
شابک	978-600-106-462-3
وضعیت فهرست نویسی	قیفا
موضوع	المة اثنا عشر -- سرگذشتنامه
موضوع	Imams (Shiites) -- Biography
شناسه افزوده	نوعی هوتکائی، عصمت، ۱۳۴۷ - مترجم
رده بندی کنگره	۱۳۹۵ ۸۰۴۱ الف ۲/۵ BP ۳۶/۵
رده بندی دیویی	۲۹۷/۹۵
شماره کتابشناسی ملی	۴۲۳۳۱۴۱

نشر مرندیز

دفتر انتشارات: مشهد، خیابان ایکوه ۷-دانشسرای مشهدی، شماره ۹۰

تلفن: ۰۵۱-۳۷۲۷۴۷۶۵

دورنگار: ۰۵۱-۳۷۲۷۴۷۶۵

www.marandiz.com

اثنه اثنی عشر

نویسنده: شمس الدین محمد بن طولون

مترجم: عصمت نوعی هوتکائی

صفحه آرا: حمیده ساعتچی

طراح جلد: فهیمه آهنگران

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۵

چاپ: دقت

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۷۵۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۰۶-۴۶۲-۳

فهرست مطالب

۹	مقدمه
۱۳	نسخه - باره ترجمه
۱۵	امام علی بن ابیطالب (ع)
۳۱	امام حسن بن علی (ع)
۳۷	امام حسین بن علی (ع)
۴۱	امام زین العابدین (ع)
۴۷	امام محمد باقر (ع)
۴۹	امام جعفر صادق (ع)
۵۱	امام موسی کاظم (ع)
۵۷	امام علی بن موسی الرضا (ع)
۶۱	امام جواد (ع)
۶۳	امام هادی (ع)
۶۷	امام حسن عسگری (ع)
۶۸	حضرت مهدی (ع)
۷۳	روایاتی از ائمه
۷۷	منابع
۷۹	منابع مورد استفاده مترجم

مقدمه

در جهان اسلام هر زمان کدورت‌ها افزایش یافته است، اندامندان اسلامی سعی کرده‌اند با پدید آوردن آثار واقع‌گرایانه آن‌س فتنه را فروشانند. سده دهم و یازدهم هجری از دوره‌هایی است که در عبات فراوان شیعه و سنی و گرفتاری‌های دوره عثمانی و مغربی و رجب بروز اختلافات شدید و حتی نبرد بین عثمانی‌ها و صفوی‌ها شده است. همچنین در این دوره بزرگانی از اهل سنت در اندیشه دواالت آثاری فراهم آوردند تا علاوه بر آن که محرک خشم مخالفان نباشد، بیان‌کننده حقیقت نسبی نیز باشد. یکی از این آثار برگزیده کتاب بسیار مختصر و حاوی حقایق اخلاقی و عرفانی است کتاب «لائم اثنتی عشر» اثر ابن طولون، محقق سده دهم هجری است. این کتاب مورد توجه قرار گرفت زیرا ترجمه‌اش به زبان فارسی و عرض آن به دانشجویان گرانقدر و طالبان حقیقت می‌تواند گامی مؤثر و مثبت هر چند کوتاه برای شناخت مقام والای امامان دوازده‌گانه شیعه میان پیروان اهل سنت باشد. در ابتدا لازم است خوانندگان این کتاب اندکی با شرح حال ابن طولون آشنا شوند.

ابوعبدالله شمس الدین محمد بن علی بن احمد بن علی بن خمارویه بن طولون دمشقی حنفی (۸۸۰-۹۵۳ق.) محدث، فقیه، ادیب و مورخ در صالحیه (واقع در دامنه کوه قاسیون در نزدیکی دمشق) زاده شد. او از پدر ترک نژاد و ظاهراً از نسل امری طولونی مصر بود. در هفت سالگی حافظ قرآن شد و تا ۱۴ سالگی تحصیلات مقدماتی را طبق معمول آن زمان گذراند. طی سال ۸۹۴ تا ۹۰۱ ق. تجوید و قرائت‌های هفتگانه را فرا گرفت. در پایان تکمیل قرائت به علم حدیث نیز پرداخت. او همچنین در کتب اشتغالات علمی، یک یا چند سمت اداری و غیراداری را برعهده داشت و از معدود رجالی است که زندگی نامه خویش را نوشته است. *الفک المشحون فی احوال محمد بن طولون* نامیده است. وی مشاهدات خویش از سفر حج را که تنها سفر او به خارج از نواحی شام بوده در سفرنامه‌ای گردآورده است. ابن طولون نزد بیشتر علمای شام شق و صالحیه درس خواند و از بیشتر آنان یک یا چند اجازه دریافت کرد. وی بسیار شیفته آثار سیوطی بود و بر کتاب *"الاقتراح"* او در اصول نحو، شرحی نوشت. ابن طولون شاگردان بسیاری نیز پرورش داد. او در سال‌های اخیر، به دلیل چاپ و انتشار کتابش *الائمہ اثنا عشر* در ایران شهرت پیدا کرد. وی در این کتاب از دو اثر دیگر خود به نام‌های *«هطل العین فی مصرع الحسین»* و

«المهدی الی ماورد فی المهدی» که در آنها نیز به امامان شیعه پرداخته، نام می‌برد. آرامگاه ابن طولون در مقبره خانوادگی در دامنه کوه قاسیون واقع شده که امروزه اثری از قبر او مشاهده نمی‌شود. شمار آثار او به گفته خودش ۷۲۸ اثر است. ابن طوآن آثاری در تفسیر و علوم قرآنی، حدیث، رجال، فقه، نحو، طب، تصوف، ادبیات، شعر، تاریخ و جغرافیا و تراجم و دیگر علوم روزگار خود، جای گذاشته است.

ابن طولون در آثار خود دقت و توجه خاصی داشته تا آنجا که منابع را دقیقاً ذکر کرده و در ثبت و ضبط دقیق نام‌ها و نشان‌ها و نکات تاریخی پس از بی‌شگفتی داشته است. گرچه ابن طولون در یکی از آثار خود اظهار کرده است که عرض ادب به محضر ائمه شیعه دلیل بر اسماء او بر مبانی تشیع از لحاظ نفی حکومت خلفای راشدین نیست ولی سخنان وی در خور ارزش و احترام است. طبیعتاً گفتار او در مورد ائمه اطهار متفاوت است. آنجا که درباره علی بن ابیطالب (ع) که مورد احترام همه مسلمانان جهان به عنوان خلیفه چهارم مسلمین است مفصل‌تر و طولانی‌تر سخن می‌گوید و در برخی موارد به یک صفحه قناعت کرده است.^۱